

EMAIL: AROD@ARODPOLICIES.ORG

WWW.ARODPOLICIES.ORG

Svein Wiiger Olsen
Avdelingsdirektør
Justis- og beredskapsdepartementet

1. Desember 2017

PERSONLIG ANSVARLIGGJØRING VEDRØRENDE STATENS PRAKSIS OG VIDERE FORBRYTELSE MOT MENNESKERETTIGHETENE.

Vi viser til tidligere korrespondanse. Som det går frem av denne har norske borgere i lengre tid forsøkt å få avklart i hvilken grad dagens ruspolitikk bryter mot menneskerettighetene. Den eneste måten å få problemstillingen forsvarlig utredet på er ved opprettelsen av en uavhengig, upartisk, og kompetent kommisjon, en som er skikket til å se nærmere på forhold av Grunnlovs vekt, og som NGO har vi vært de fremste aktørene i fremskyndelsen av denne. Det er statens ansvar å sørge for at det skjer, men allikevel er situasjonen den at de ansvarlige for forbudslinjen, i en ti års tid, uttrykkelig har motsatt seg dette.

Du er som avdelingsdirektør, gjennom flere brev, gjort kjent med dette situasjonsbildet, men alt vi har fått fra ditt departement er løse forsikringer om at staten følger menneskerettighetene.

Vi er imidlertid ikke så sikre. Sett fra vår side har våre bekymringer, godtgjørelser, og spørsmål blitt konsekvent ignorert. Og fordi vi begynner å se oss lei av å informere offentlige tjenestemenn om problembildet når dere, gang på gang, bare svarer med å ta del i den kollektive psykosen som driver forbudslinjen fremover, velger vi i stedet, denne gang, å ansvarliggjøre deg for din rolle i overnevnte komplott.

Det er en passende begynnelse på en trend som fra vår side vil vedvare til den uavhengige, upartiske, og kompetente retten vi har krav på er på plass, og dens kjennelser respektert av våre tjenestemenn. Alt tyder på at ditt departement har sluttet å besvare våre henvendelser, og du har i lengre tid vært en sentral del av det apparatet som i en ti års tid har motarbeidet den nøytrale og habile vurderingen av problemstillingen som folket har krav på. Det er i denne sammenheng ingenting som tyder på nye takter fra deg, og ting har nå gått så langt at vi ikke ser noen annen tilrådelig utvei.

Vi gjorde før det, på vår side, uttrykkelig gjeldende at forbudslinjen var resultatet av en moralsk panikk, en som prinsipielt står likestilt med nazistenes korstog og andre apartheid-staters herjinger. Og selv

om det ligger i sakens natur at slike påstander og deres implikasjoner er vanskelige å ta inn over seg for tjenestemenn som så lenge har sett verden fra forbudspremissenes perspektiv,¹ gjorde vi hva vi kunne for at du og ditt departement skulle ta inn over deg forskjellen på forbudsmoralen og grunnlovsmoralen.

Gjennom vår korrespondanse sørget vi derfor for at avstanden mellom de to ikke bare ble grundig dokumentert, men at narkotikakrigens paralleller til tidligere tiders overgrepskampanjer ble argumentasjonsmessig forankret i deres felles folkerettsstridige implikasjoner.² Prinsipiell tenkning rundt problemstillingen viste i denne sammenheng at heller enn løsrevede, forvirrede uttrykk for menneskelige vekstambisjoner, var disse moralske korstogene det motsatte: De var (og er) resultatet av vårt historiske behov for å finne noen å se ned på, noen som vi kan stå forenet imot, samt statsapparatets iboende tendens til å nærme seg av dette fenomenet ved å gi etter for—og vekst til—fryktbaserte fordommer. Det er denne kombinasjonen som har drevet frem historiens mest omfattende folkeforfølgelser, og fordi slik informasjon er smertefull å ta inn over seg for tjenestemenn som så lenge har sett seg som forvaltere av et anstendig prosjekt, sa vi også noe om de psykologiske utfordringene ansatte sto overfor.

Det var vårt håp at det å kaste lys på de psykologiske aspektene ville gjøre det enklere for dere å ta inn situasjonsbildet, for vi vet at slik lesning er utfordrende idet det genererer en dissonans i forhold til etablerte sannheter.³ Allikevel, konsistens kan igjen bare oppnås ved at man fullt og helt tar innover seg Grunnlovens større moral, og ved å gi ansatte et innblikk i forbudspsykosens essens satset vi på at selvinnsikten ville være tilstrekkelig til at dere evnet å ta et oppgjør med tidligere befestede fordommer. Vi håpet sånn sett, i det lengste, at bare det å informere om menneskerettighetsbildet ville holde; at dere ville handle på ansvarsbildet og som et eksempel for andre i statsapparatet, sammen med det sivile samfunn, bidra til at de nødvendige tiltak ble effektivt.

Informasjon alene har imidlertid, ikke overraskende, vist seg utilstrekkelig til å bryte igjennom den mur av forsvarsmekanismer som oppstilles når det begynner å gå opp for statens ansatte at det man trodde var et rettmessig prosjekt heller var et historisk uttrykk for menneskehetens mest nedrige mekanisme;

¹ Offentlige tjenestemenn, ikke minst, har en identitet som er nært tilknyttet kollektive ideer om rett og galt, og lenge har narkotikaloven blitt sett som solidaritet i praksis. Det er imidlertid ikke slik. Som dokumentert, har det folk flest ser som et legitimt forsvar mot et samfunnstruende onde vist seg å være det motsatte, nemlig bare nok et eksempel scapegoating-fenomenet. De menneskelige omkostningene forbundet med denne sydebukk mekanismen er enorme, og vi har alle et ansvar for å bøte på skadebildet. For offentlige tjenestemenn/kvinner går denne mer generelle borgerforpliktelsen noe videre; dere har et konstitusjonelt ansvar å ivareta—og dere plikter derfor å sørge for at systemet, snarest mulig, anerkjenner rettighetsbildet til landets brukerbefolkning.

² Det er innlysende for de som kan tenke prinsipielt at det å straffeforfølge folk for atferd som er mindre skadelig enn lovlig regulert atferd ikke er et tegn på fornuftsbasert bekymring men religiøs fanatisme. Opp igjennom historien har vi sett stadig nye variasjoner over dette temaet, og vi forventer mer av våre embetsmenn og kvinner enn at dere hodeløst tar del i en statlig organisert overgrepskampanje. Det er nemlig ikke det spor bedre å forfølge hasjrøykere på usaklig grunnlag enn det var å forfølge hekser, jøder, homofile, eller andre utgrupper. Umenneskeliggjøringen, fremmedgjøringen, og den destruktive samfunnsdynamikken er den samme; de berørte menneskerettsprinsippene er også de samme; og overgrepene som følger i kjølvannet av slike episoder er alltid like forvillede uttrykk for misdirigert moralsk overbevisning. Det eneste som forandrer seg er altså fiendebildene—og fordi ingenting truer et samfunn mer enn lover som ikke kan forsvares, er vi avhengige av at våre tjenestemenn har den integritet som skal til for å stå opp mot kollektivt delt, institusjonalisert uvitenhet.

³ Fenomenet kognitiv dissonans oppstår fordi vi har alle en identitet som igjen er tilknyttet verdivalg. Og fordi ARODs påstander kan forventes å fremme refleksjoner som motsier tradisjonelt forankret tankegods fordrer det ikke bare en verdimeslig, men også en psykologisk reorganisering. Dette er alltid emosjonelt utfordrende, og villigheten til å se nærmere på forutsetningene for antagelsene våre vil således være proporsjonal med vår identitetstilknytning til et paradigme.

vår trang til å gi samfunnets svakeste grupperinger skylda for vanskeligheter vi har et samlet ansvar for å løse. I tider med moralsk panikk er det en kjent sak at offentlige tjenestemenn, mer enn andre, vil ha spesielt store problemer med å ta inn over seg fakta og informasjon som motsier de etablerte paradigmenes maktens identifiserer seg med; rent faktisk kan man si at integriteten som må til er proporsjonal med vekten av frykt i det kollektive bevissthetsfeltet, og fordi staten historisk sett aldri har vært noen venn av menneskerettighetene, forventet vi en viss motbør. Vi tok derfor høyde for denne eventualitet, men så ikke desto mindre frem til en spennende debatt rundt temaer som suverenitet og samfunnskontraktens premisser.

Om dere ville slippe å forholde dere til de prinsipielle implikasjonene, ville dette vært måten å gjøre det på. Dere måtte, på en eller annen måte, sparke beina under den prinsipielle rettstradisjons troverdighet—hvilket vanskelig lar seg gjøre—og fordi akademias skarpeste hoder ennå ikke har klart å forankre den machiavelliske statsfornuften dere instinktivt drifter mot i et meningsbærende paradigme, var vi spent på hva forbudstilhengerne ville dra opp av hatten.

Vi var altså forberedt på mye, men minst av alt den mangel på integritet vi har møtt på vår vei gjennom systemet. Problemstillingens alvor var jo klar. Men selv om du og ditt departement har hatt alle forutsetninger for å forstå at statens ruspolitiske regime, fra et grunnlovsetisk ståsted, er identisk med tidligere tiders verste folkeforfølgelser, valgte du å ta del i den ukultur som innen nå har fått fotfeste i departementene; den hvor ansatte konsekvent nekter å forholde seg til spørsmålene som den rettighetsorienterte debatten reiser—og heller, uten annet grunnlag enn sin egen subjektive vurdering, forsikrer oss om at staten har sitt på det tørre.

Situasjonsbildet tatt i betraktning, sier det seg selv at vi vil ikke avfinne oss med et slikt svar. Det finnes knapt fagfolk som er villige til å forsvare forbudslinjen her i landet, og vi forlanger mer av våre tjenestemenn enn at dere blindt forsvare ruspolitikken mot opprettelsen av en slik grunnlovskommisjon når ikke bare forskning, men også deres konstitusjonelle ansvar ugyldiggjør ståstedet. Vi velger derfor å gjøre et eksempel av deg, og vil, som sagt, holde deg personlig strafferettslig ansvarlig for all den død og lidelse som videre byråkratisk trenering medfører.

Det er i denne sammenheng ikke lite som faller på din kappe den dagen narkotikaloven forsvinner. I din iver etter å forsvare det bestående har du gått oppsiktsvekkende langt i å prioritere hensyn til krigsprofitører fremfor konstitusjonelle forpliktelser, og det er takket være tjenestemenn som deg at forbudslinjens disipler, til tross for at dens premisser for lengst er tilbakevist, kan fortsette å terrorisere borgerne i nok en tid. Det norske folk må derfor bære over med totalitære metoder i uoverskuelig fremtid. Men selv om det er umulig å spå nøyaktig når samfunnsstoffet er modnet dithen at en fornuftsbasert politikk kan bli en realitet, så kan vi med hundre prosent sikkerhet si at det kommer en dag hvor nordmenn ikke lenger vil la seg underkaste en politistats premisser.

Det er nemlig, i dag, ingenting annet makten kan ta til inntekt for sin sak. Den arroganse som problemstillingen har blitt møtt med er derfor vanskelig å tolke på annen måte enn at dere føler dere trygge på at den kollektive psykosens vektbilde vil være tilstrekkelig til at folket ikke gjennomskuer opplegget, og godt mulig tar dere for gitt at vi til evig og all tid vil se vekk fra avstanden mellom teori og praksis. Allikevel, løgner er avhengige av tabuer for å bestå, og det er kun fordi nasjonens psyke har

vært tilstrekkelig omtåket av fiendebilder at det har vært mulig for systemtro tjenestemenn å se vekk fra Første prinsipper, uten frykt for konsekvenser.

Den gryende frihetsbølgen som vi ser bre om seg i USA og Europa er i så måte et illevarslende tegn for status quo. Den som følger sosiale medier vet at den også har begynt å melde seg i Norge, og det er ingen tvil om hvem som klarer seg best i debatten. Selv politiet har nå meldt seg på, og et blick på meningsutvekslingen mellom Norske LEAP og dinosaurene i Norsk Narkotikapolitiforening viser med all klarhet skjevfordelingen i mentale nådegaver: Mens førstnevnte er grundige, saklige, kunnskapsfulle, og fulle av integritet, finner vi at sistnevnte mer og mer fremstår som siklende idioter etter hvert som tiden går—og så snart den jevne borger får med seg dette, vil spillet være over for tjenestemenn av ditt kaliber.

Så snart de gjør det, vil nemlig den moralske autoritet som loven nå synes å ha fordult som dugg for solen og det vil bli nødvendig for systemet selv å finne syndebukker som kan forklare hvorfor rettighetsbildet til denne forfulgte grupperingen ble ignorert i så mange år.

Den dagen vil du befinne deg i en meget utsatt posisjon, for når det gjelder erkjennelse av feil og overgrep kan staten i alle tilfeller forventes å frasi seg mest mulig ansvar—og det kommer en dag hvor ingen noensinne vil vedstå seg å ha vært tilhengere av forbudslinjen.

Dette følger som en naturlig konsekvens av bevissthetsevolutjonens lover: Når fiendebildene mister sin vekt vil den mer grunnleggende, mellommenneskelige moralen igjen komme til sin rett, og akkurat som forrige generasjon tjenestemenn, de som var en del av statsapparatet under krigen, tok avstand fra Nazismen da Tyskernes nederlag var et faktum, vil også dere, en dag, nekte for aktivt å ha bistått forbudstilhengerne i sin forfølgelse av brukergrupperingene.

Det vil da være alt for belastende å stå opp for fortidens synder, og fordi problemet hele tiden var en fraskrivelse av ansvar, en mangel på integritet i individuell og felles målestokk, vil det også oppleves urettferdig at den neste generasjon kan finne på å dømme dere for det. Allikevel, det er et uomtvistelig faktum at i spørsmål av Grunnlovs vekt så er vi alle ansvarlige for våre handlinger og at ingen ustraffet, så lenge de var tilstrekkelig informert til å vite bedre, skal kunne ta del i folkeforbrytelser.

Det er i denne forbindelse vanskelig å tenke seg et større konstitusjonelt svik enn det du og andre ansatte i ditt departement har begått, og i den grad det psykologiske grunnlaget for scapegoating-fenomenet er tilstede, så kan du regne med at sinne vil bli rettet mot de som satt med ansvaret for ruspolitikken. Det spiller i denne sammenheng liten rolle at sikkert også du, innen den tid, i takt med samtidens forandringer, har distansert deg fra tidligere tiders totalitære praksis, ikledd deg en ny kappe, og som systemaktører flest gjort hva du kan for å glemme fortiden: Vi som har vært forut vår tid har dette papirsporet—og takket være det vil dine kolleger, som da sitter på et enormt forklaringsproblem, raskt finne det interessant å agere på.

Som alle andre, vil nemlig de også ha et behov for å finne noen å stille til ansvar for at ting kunne gå så galt—og sammen med en håndfull andre, er du altså den som står lagligst til for hogg den dagen etterkrigsoppgjøret kommer.

Vi beklager for vår del den plage dette vil medføre. Allikevel, du vet innen nå at ikke bare 90 prosent av landets narkotikadødsfall kunne vært unngått om dere bare ville lytte til fornuft, men at det kunne også all den menneskelige lidelsen som jakten på lovbrysterne resulterer i. De samfunnsmessige omkostningene er videre beskrevet i litteraturen du har mottatt og ingen ting av dette kan du senere hevde å være uvitende om. Videre er det, historisk sett, takket være tjenestemenn som deg at de største menneskerettsforbrytelser har funnet sted, og du er sånn sett en del av en tradisjon andre bør advares mot. Så lenge du da står på ditt og beskytter forbudslinjen fra den fornuftsbaserte testen som enhver lov må tåle, finner vi det derfor høyst passende å gå til dette skritt i håp om at det kan hjelpe deg—eller andre—å forstå situasjonsbildets alvor.

Enhver moral som er ugyldiggjort av menneskerettighetsprinsippene vil jo per definisjon være umoral, bare kulturelt akseptert, og prinsipiell tenkning rundt problemstillingen avslører at menneskeheten alt for lenge har latt seg villedes av en underordnet moral, en som er fremmet av fiendebildenes innflytelse og som er uforenelig med Grunnlovens etikk. Mens sistnevnte søker å løfte frem de verdier, idealer, og prinsipper som følger av Helhetskonseptet, finner vi at forbudslinjen er dens rake motsetning; dette påfører samfunnet et enormt skadebilde, og denne ansvarliggjøringen gir deg ikke bare muligheten til å tenke deg om en gang til og få unnagjort litt ventende personlig vekst, men også til å gjøre en viktig innsats for menneskerettighetene, det norske folk, og rettsstatens grunnprinsipper.

Ved å gjøre deg oppmerksom på at valget nå, ganske enkelt, står mellom en fremtid som landsforræder eller grunnlovsforsvarer, håper vi altså å gjøre det enkelt for deg. Du kan nemlig ikke fortsette å beskytte forbudslinjen mot menneskerettsanalyser uten å se bort fra det etiske grunnlaget for statens virksomhet. Og ettersom avstanden mellom forbudsvisjonen og grunnlovvisjonen bare blir mer og mer opplagt, vil også omkostningene forbundet med lojalitet til førstnevnte bli gradvis mer uoverkommelige—helt til fremtiden innhenter deg.

For som jurister sier, “loven arbeider seg selv ren,” og med det menes den historiske vandring som rettsapparatet har gjort i retning av å inkorporere menneskerettsprinsippenes implikasjoner.

Vi er som organisasjon dedikert til å bistå i denne prosessen. Alt vi ønsker er at den høyere moralen, den som ser verden som hel og menneskeheten som ett, skal komme til sin rett—og vi vil fortsette vårt arbeid uavhengig av din, eller andres, videre samarbeidsvillighet.

Denne ansvarliggjøringen er, sånn sett, bare en del av dette arbeidet. Vi tenker å bruke denne, med flere, som brekkstang for å fremtvinge større evne til selvrefleksjon i korridorer hvor makt alt for lenge har vært likestilt med rett. Og selv om vi vil holde våre svikefulle tjenestemenn konstitusjonelt ansvarlige for de forbrytelser dere begår mot Første prinsipper, så ligger det i kortene at vi ønsker flest mulig om bord. Vi vet jo at det i hver og en av dere finnes en potensiell frihetskjemper på menneskehetens vegne, en som tar ideer om rett og galt, om styresett og mellommenneskelige relasjoner på alvor—og at bare i den grad dere realiserer denne i dere, vil dere kunne hjelpe oss som samfunn mot nye høyder.

Det er dette som er vår ambisjon med dette opplysningsprosjektet. En uavhengig, upartisk, og kompetent kommisjon vil ikke bare klargjøre avstanden mellom grunnlovsmoralen og forbudsmoralen, men den vil også være et godt utgangspunkt for videre samfunnsmessig reform for den vil være det

første skritt i å fjerne grunnlaget for den moralske panikken som i lengre tid har forgiftet samfunnsstoffet. Om du har tilstrekkelig integritet til å reise deg fra psykosebildet du nå tar del i, vil vi derfor ønske deg velkommen som pådriver for denne—og vi vil i denne sammenheng oppfordre deg til å forfølge følelsen som dette brevet genererer noe videre.

Som nevnt, den er resultatet av kognitiv dissonans, og selv om det kan være vondt når gamle verdensbilder brister så er det uansett verre å leve på en løgn. Individuell og systemisk integritet vil jo alltid være tilknyttet den moral som følger av Grunnlovens prinsipper—og konsistens kan altså ikke oppstå uten at du tar inn over deg dens grunnleggende etikk, den som tar utgangspunkt i spørsmål om selvbestemmelse.

I din korrespondanse med oss skinner det igjennom at du ennå ikke er der, men vi håper at denne ansvarliggjøringen kan bidra til ny interesse for problemstillingen.⁴ Det å reflektere videre over den vil ikke bare bidra til økt innsikt i spørsmål som er knyttet til identitet og sannhet, for ikke å si verdier som rett og galt, men også resultere i en mer kompetent adferdsmessig relasjon til omgivelsene.

Alt som kreves av deg er i denne sammenheng tilstrekkelig integritet til å ta avstand fra kollektivt etablerte og statlig oppfordrede fordommer; dette er noe enhver som setter viljen til kan klare, og forutsatt at du er interessert i konstruktivt orientert arbeid så kan vi derfor sammen, relativt enkelt og smertefritt, hjelpe systemet med å få et gyldig moralsk kompass på plass for sin virksomhet.

Vi ser i denne sammenheng frem til å høre fra deg, og ønsker lykke til videre.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping tail on the 'n'.

Roar Mikalsen

Leder for AROD

⁴ I dine brev viser du liten evne til å reflektere over problemstillinger som bruk og misbruk, tilbud og etterspørsel, eller med hvilken rett dere fratar borgere autonomi i dette spørsmålet. Og fordi det synes opplagt for oss at var det ikke for innflytelsen til et overdimensjonert fiendebilde ville du sett annerledes på ting, foreslår vi altså at du går noen runder i deg selv. Refleksjon og bevissthet rundt egne verdier og holdninger vil kunne korrigere statlig-oppfordrede misoppfatninger, selv om de er tilknyttet identitet, og etter hvert som prosessen går fremover vil du finne at det å løsrive seg fra de fordommer som samtiden legger opp til også er psykologisk befriende. I den grad informasjon er smertefull, så er det jo alltid illusjoner som brister, og i dette tilfellet snakker vi om kulturelt påførte traumer hvis forløsning er avgjørende for en sunn sinnstilstand.